

Neomejeno

zaupanje

vživajo in zasluzijo

MAGGI JEVE kocke

(gotova goveja juha)

à 5 vinarjev,

kér so z največjo skrbnostjo

narejene. V kakovosti so

najboljše!

Pazi naj se na ime MAGGI in na

varstveno znamko križevo zveto.

Politični pregled.

Pametna beseda: Češko-katoliški list „Nášinec“ (Olomuc) piše v polemiki zoper protiavstrijske Srbom prijazne češko-radikalne liste: „Ali more res kdo trditi da bi postali češki vojaki v resnem slučaju ilojalni? Kdor to trdi, hoče češkim polkom lоворiko zmage odvzeti, ki jim pri zmagi avstrijske armade pripada. A tako bi tudi češkemu narodu že naprej vse dobičke vzeli, ki bi jih moral iz zmage sprejeti. Obsojamo torej v interesu češke stvari vse nepremišljene izgredne. Kdor češkega vojaka in vso češko stvar kompromitira, ta izda s svojo lastno kri!“ — Pametna beseda in kakor za slovenske časopise napisana! Prvaški voditelji kompromitirajo s svojo srbofilsko gonojo vso slovensko ljudstvo in zakrivojijo tem izdajstvo na lastni kri. Samo da na Slovenskem ni nikdo tako pošten, da bi to priznal in javno povedal!

Papež je izdal v svojem listu ojstro odsodbo proti klerikalnim časnikiom, ki pišejo zoper Avstrijo. Prav rodovitno smo, če se bodejo slovenski klerikalni listi pažeževi zapovedi uklonili . . .

Žrtev vojne. Na bojnem parniku „Aspern“ avstro-ogrške mornarice se je po nesreči sprožil strel. Kroglja je zadela mornarskega kadeta Teodorja Seralitschka in ga je tako hudo ranila, da je mladi oficir čez par dni umrl. Vojaška oblast je vplejalala strogo preiskavo.

Srbih špionov zdaj po južnem Ogrskem kar mrgoli. Pod orožniško nadzorstvo se je n. pr. v Ujmodavi postavilo 38 srbških delavcev, ki se jih smatra za vohune. V Panesovi so artilirali in sodniji oddali srbškega duhovnika Obrava Davidoviča, ki je izvršil zločin vleizdaje in žaljenja Veličanstva. Lep duhovnik!

V Pragi je seveda vse mogoče, prav vse, kar v Ljubljani. Te dni so vprizorili nemški študenti pred spomenikom nepozabnega feldmaršala Radetzkega patriotsko demonstracijo. Zapeljali so cesarsko pesen in klicali „živio Avstrija.“ Poleg tega so položili vence ob spomeniku. To je gotovo lepo in zlasti v teh resnih časih lepo. Ali glej, — nakrat je prišla praška policija in

je patriotske študente razgnala ter jim prepovedala, cesarsko pesen peti in „živio Avstrija“ klicati (!!). Poleg tega se je nabralo na tisoče broječe znane češke druhali, ki je takoj pričela s protiavstrijskimi klici izzivati ter študente napadati. V češki prestolici, v „zlati Práhi“ se torej ne sme več avstrijskega prepričanja pokazati. Res žalostno, — pa bodejo že boljše razmere prišle, to je gotovo!

Prvaški listi prepovedani. Poroča se nam, da je vojaška oblast z ozirom na protiavstrijsko in srbofilsko pisavo aktivnim vojakom čitanje raznih slovensko-narodnih listov prepovedala. Ni čuda, saj so ti listi hujše proti Avstriji pisali, nego srbski ali ruski listi sami!

Lepi „katoličani“ so slovenski klerikalci, to se že mora reči. Vbogemu ljudstvu vedno trobijo, da se pri vsaki klerikalni politični hujskariji gré za „sveto katoliško vero.“ Zadnjih pa je ljubljanski „Slovenec“, torej glavno glosilo slovenskih klerikalcev, navorost izjavil, da mu je srbsko (pravoslavno in protikatoliško) ljudstvo mnogo ljubše, nego katoliški Albanci. Kadar se gré torej za gonjo proti avstrijski domovini, takrat vržejo naši klerikalci vse svoje katoličanstvo črez krov. Zdrnužijo se v takem slučaju, kakor je neki slovenski fajmošter na Koroskem rekel, tudi „s hudičem“ . . .

Prepevanje raznih „vseslovanskih“ pesni, zlasti pa srbske narodne himne, je vladu baje prepovedala. Te pesni imajo ravno v sedanjem resnem položaju naravnost vleizdajniški značaj. Zato ni čuda, da se pričenja avstrijska oblast proti takemu izzivanju braniti.

V bosanskem saboru napravili so srbski poslanci velikanske škandale. Prišlo je celo do pretegov. Vkljub temu so se vladini predlogi sprejeli. Srbska obstrukcija pa bode imela bržkone posledico, da se bosanski deželní zbor razpusti.

Turki se vračajo. Ko je pred 4 leti Avstrija anektirala Bozno in Hercegovino, se je mnogo turškega prebivalstva čez mejo v turške vijajete izselilo. Zdaj so prosili avstro-ogrsko vlado, da se jim zopet vrnejo v staro svojo domovino dovoli. Oblast jim tega ni odrekla. Mnogo turških družin je zdaj zopet nazaj v Bozno in Hercegovino dospelo. Skupno se pričakuje, da se bude vrnilo najmanje 3000 oseb.

Dolga imamo v naši državi hvala Bogu dovolj. Koncem leta 1911 znašal je skupni državni dolg 12.206 milijonov kron; ta velikanska svota potrebuje letnegra obrestovanja 481½ milijonov kron. Bo že, sakrabilo!

Patriarh Joachim †. Iz Carigrada se poroča, da je umrl ekumenični patriarch Joachim. Ta visoki duhovnik je bil tudi izvrstni državnik. Propad Turčije je pred par leti prorokoval. Bil je iskreni prijatelj Avstrije. Njegova smrt je v političnem oziru velikega pomena.

Naše manifestacijsko zborovanje.

Ptuj, 1. decembra 1912.

O našem shodu, ki se je vršil pretelko nedeljo dopoldne ob pol 10. uri v veliki dvorani „Vereinshausa“ v Ptaju, mora vsakdo reči, da se ni samo lepo obnesel, marveč da je bil velikanska in krasna manifestacija avstrijske misli. Bilo je to eno najlepših zborovanj,

Opozarjali bi tukaj na izkušeno, dobro domače sredstvo, kakor je to že mnogo let znani Fellerjev fluid z zn. „Elsafluid.“ Tudi neverni Tomaž napravi poizkus, ako čuje tako prepričevalne besede, kakor jih čitamo v nekem pismu baronice Geramb v kopelji Buziás pri Temesvárju. To se glasi: „Že dolgo sem hotela pisati in v časopisih naj bi bilo objavljeno, kako izvrstno vpliva Fellerjev Elsafluid. Imela sem toliko trpljenja, giht in slabost oči, utrujenost in glavobol, slabost in bolečine v hrbtnu, in odkar rabim Fellerjev Elsafluid, sem popolnoma zdrava.“ Mislimo, da bi bili tudi naši čitatelji po enem poizkusu hvaležni. Ceno je sredstvo

kar jih je naša stranka kedaj priredila. In bilo je obenem izraz ljudske volje vsega štajerskega prebivalstva, ki si ne bode dalo nikdar iztrgati iz srca zveste ljubezni do cesarja in domovine. Ljudski glas Božji glas, — srbofilski in rusofilski voditelji slovenskega ljudstva naj bi razmeli, da ima tudi njih hujavska hujskarija govorje meje in da jim ljudstvo samo nikdar ne bode sledilo na protiavstrijski poti . . .

V naslednjem podamo kratko poročilo o tem velevažnem zborovanju, na katerem se je zbral vč kot 500 oseb. Vsa dvorana in galerije so bile natlačeno polne. Med zborovalci smo opazili izredno veliko število občinskih predstojnikov iz celega okraja. Pa tudi zastopnikov drugih okrajov ni manjkalo; iz najoddaljnješih okrajov so se somišljenci pripeljali; vsem je žarello domovinsko navdušenje iz obraza . . .

Govor okr. načelnika Orniga.

G Leopold Slawitsch otvoril je zborovanje s toplimi besedami v obeh jezikih in podal besedo g. okrajnemu načelniku, deželnemu poslancu in županu Jos. Ornigu. V izbornih besedah je le-ta v nemškem jeziku raztolmačil veliko resnost položaja, v katerem zamore vsak trenutek sovražnik zapričeti kravovo vojno zoper našo domovino. Ravno v teh resnih urah pa se bodejo pravi prijatelji izpoznavi. Mi bodemo vedno in v vsakem slučaju ohranili zvestobo našemu cesarju in naši prekrasni Avstriji (vharno odobranje). Govornik je ob sklepu svojega kratkega a jedrnatega govora zaklical N. Veličanstvu cesarju trikratni „hoch“ katerega so navdušeni navzoči viharno ponovili.

Govor urednika Linharta.

Besedo je dobil nato h glavnemu poročilu naš urednik g. Karl Linhart. V več kot enournem govoru razvil je približno sledeče temeljne misli:

Vsih sto let se zgodi velika vojna; tako pravi neka stara govorica. In sedanji resni položaj to govorico skoraj opravičuje. Zato je treba ljudstvu resnico povedati, kajti slov. časopise prinaša le hvalospeve za Srbe, resnice pa ne objavi. Naš patriotizem, katerega hočejo politični nasprotniki smešiti, ni nobeno klečeplavlo. Ali Avstrija je živa potreba za vso Evropo. Nezmiselnino in otročje je očitajanje „Sloga“ in ednako vrednih lističev, češ da se mi za Turke potegujemo. Mi se prav nič ne potegujemo za Turke, pa tudi ne za poldivje balkanske narode; mi se potegujemo zgolj za avstrijsko stališče. Govornik je označil potem v kratkih besedah balkanske narode. Zvezra teh balkanskih držav je plod zahrbtne in vedno protiavstrijske ruske politike. V ruskom interesu leži, da se uresniči mogočna Bulgarija in velika Srbija, ki je itak le nekaka filialka Rusije. Kar se vojne same tiče, so balkanski narodi in zlasti Bulgari pokazali v resnici krasno hrabrost. Venadar pa je Bulgarija danes popolnoma opešana in turška armada se ji uspešno opira pri Tsaltdši. Za trgovinsko mesto Saloniki se balkanske države same med seboj prepirajo, turški trdnjavi Adrianopol in Skutari pa sta še nepremagani. Zdaj se vršijo mirovna pogajanja in pričakovati je, da se uresniči kmalu premirje (se je medtem že zgodilo! op. ur.) Ali zdaj postajajo važne tudi že naprej pričakovane posledice balkanske vojne. Gleda Bulgaria nima nobenega vzroka, braniti ji iz zmaga

Naše otroke

940

v zdrave, srečne ljudi

vzgojiti

je naša najlepša živiljenska naloga; ali otroci so mnogokrat slabotni, revni na krvi in si pridobijo vsled nepazljivosti, prepiha, prehlajenja razne bolečine in trpljenja. Naj se ne zanemarja otroke, ako so nahodni hričavi, zaslinjeni, ako tožijo o bolečini v vratu, bodenju v strani, bolečinah v prsih; skušaj naj se raje tudi najmanje bolesti odpraviti, predno postane iz njih kaj hudega.

končno tudi; saj košta poizkusni tucat samo 5 kron franko.

Ena mnogih, važnih nalog matere je, na to paziti, da je odvajanje pri otrocih redno. Najhujše posledice nastopijo lahko pri zamašenju. Ali le ne drastičnih sredstev! Kot milo, odvajalno in obenem prebavo urejevalno sredstvo, ki vedno vpliva, smo preiskusili Fellerjeve Rhabber-pillule z. zn. „Elsapullen.“ 6 škatljic franko 4 krone. Oba preparata se dobri pristna pri E. V. Feller v Stubici, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko).

— g.

deče razširjenje svojega ozemlja. Le interesemunike kot naše vedno zveste zavezenice se ne sme pokopati. Preporna točka za Avstro-Ogrsko leži v Albaniji. Ta mora ostati nedovisna v Srbija je ne sme podarmiti. Kajti s podjavljeno Albanijo bila Srbija popolnoma obkolila in nam vse naše trgovinske zveze, vso našo gospodarsko sedanjost in bodočnost na Balkanu uničila. Tega Avstrija navede ne more in ne sme nikdar dopustiti. Istotako ne sme dopustiti, da bi Srbija dobitila vojni pristan v jadranskem morju. Ako bi se n. pr. Durazzo postilo Srbiji, bi tam ne plavali srbski marveč rусki vojni garniki; Avstriji bi bila pot iz rokava podobne Adrijane v svetovno morje zaprta; bila bi v pravasti pasti. Podjavljene Albanije in dovolitev srbskega pristana v Adrijani sta torej dve zahteve, ki jih Avstro-Ogrska z ozirom na vso svojo bodočnost kot velelast nikdar ne sme trpeti. Vsled tega se je pričela v Srbiji zdaj grozovita gonja proti naši monarhiji. Samoumevno je, da Srbija, ta balkanska žaba, gotovo ne bi upala tako predzno nastopati, ako bi jo kdo ne podpihaval. Danes se včisto dobro, da jo podpihuje Rusija, ki ob avstrijsko-ogrskih mejah tudi že mobilizira (odobranje). Ali na naši strani stoji trozvezza in zlasti zvesta Nemčija, ki se postavi vedno v času nevarnosti rama ob rami k naši monarhiji (živahno odobranje). Na vsak način smo mi za mir. Ali tegase ne sme dopustiti, da bi Srbija teptala avstrijsko zastavo v blato, da bi se žrtvalo gospodarsko bodočnost in politični vpliv monarhije splošni miroljubnosti (živahno odobranje). Govornik je omenil potem v ojstrib besedah počenjanje serbofilske in rusofilske hujščev po Slovenskem. V nobeni državi na celem svetu ne bi bile mogoče, da bi se trpele enega Kloufača, katerega bi razburjeni ljudje drugod že na prvo svetlik obesili. Še žalostnejše pa je, da zavzema srbsko stališče tudi voditelj slovenskih klerikalcev dr. Šuštersič, ki bi moral biti kot deželni glavar zaupnik krone (viharni „fej“-klici na Šuštersiča). Ni čuda da so manjši agitatorji potem še predznejši. Tako se upa v Ptuju nedoletna hčerka slovenskega meščana na šolsko tablo svoja srbofilska čustva napisati (viharno klicanje „pfui Mohorič!“). Iz drugih krajev se poroča, da kateheti v šoli za Srbe agitirajo, da uči politični duhovnik raz prižnice: Ako boste podorožje poklicani, ne smete na Srbe streljati (gromoviti „pfui“-klici). Politični popi in ljudje, ki živijo od c. k. avstrijskega denarja, povzročajo danes to srbofilsko velezdajalsko gonjo. Ali slovensko ljudstvo se ne vda njih gonji; to ljudstvo samo ostane zvesto domovini in cesarju. To resnico hoče današnje zborovanje dokumentirati. Govornik je predlagal potem v imenu strankinega vodstva sledoč:

rezolucijo :

Danes dne 1. decembra 1912 v Ptaju zbralo, od „Štajerčeve“ stranke vprizorjeno in od več kot 500 oseb obiskano manifestacijsko zborovanje, s katerega sklepi so se tudi zastopniki skoraj vseh spodnjestajerskih mest in trgov ter kmetskih občin solidarne izjavili, zahvaljuje se merodajnim voditeljem naše države za vzdržanje miru, ki leži v interesu vseh narodov. Ali shod ne more težke skrbi zamolčati, da bodejo balkanske zmejnevsled nenasitnosti in roparskega poseljenja gotovih elementov na Balkanu gospodarsko bodočnost in politično veljavo Avstrije v resno nevarnost spravile. Shod smatra mir kot najdragocenejši zaklad, — ali mir, katerega pritlikavi sosedi ne smejo kot strahopetnost tolmačiti, — mir, ki bode naši ponosni monarhiji njene pravice nedotaknjene pustil. Na tem stališču zagotovi to zborovanje svojo nespremenljivo zvestobo in ljubezen do cesarja in domovine, katero hočemo v miru kakor tudi v

vojni držati. Shod pa obsoja najojstreje brezvestno srbo- in rusofilsko hujškarijo, ki meji na velenjado in ki jo razširjajo panslavistični agenti med širokimi sloji slovenskega ljudstva. Shod protestira proti tej hujškariji in izjavlja ter naglaša, da stoji slovensko ljudstvo zvesto pri cesarju in domovini. Shod izraža voditelju slov. ljudske stranke drn. Šuštersiču in njegovim štajerskim ter koroškim pomagačem vsled njih nepatriotičnega ravnanja svoje zaničevanje. — Naj živi naš cesar in naša domovina, naj živi armada in mornarica!“

Ta rezolucija je bila ob velikanskem navdušenju ednoglasno sprejeta. Le dva štibarja, prvi od odvetnika dr. Horvata in drugi od c. k. notarja Bratkoviča sta hotela kmetske zapeljati, da ne bi glasovali. Ali razburjeni kmetje so ju potem sama prisili, da sta moralna roke dvigniti.

Nadalje je sklenil shod tudi ednoglasno in z mogočimi „živio“-klici, da se odpolje sledoč

telegram cesarju:

„Njeg. Veličanstvu cesarju in kralju Francu Jožefu I. na Dunaju.“

Zborovanje več kot 500 nemških in slovenskih spodnjih Štajerjev, s katerimi se strinjajo skoraj vsa mesta in trgi ter kmetske občine, usoja si v teh težkih časih kakor vedno našemu mirovnemu cesarju na stopnicah prestola v globokem spoštovanju svojo nespremenljivo ljubezen in zvestobo zasiguriti.

Okraini načelnik, župan in deželni poslanec
Jos. Ornig.

Istotako ednoglasno je bil sprejet

telegram na vlado,

ki se glasi tako-le:

Nj. Ekselenci min. predejniku grofu Stürgkhmu
Dunaj.

Zborovanje več kakor 500 nemških in slovenskih spodnjih Štajerjev v Ptaju, s katerega sklepi se tudi zastopniki skoraj vseh mest in trgov ter kmetskih občin na Spodnjem Štajerskem strinjajo, usoja si visoki vladi z ozirom na resni položaj zagotoviti, da obsoja vsa Štajerska državi sovražno hujškarijo posameznih elementov ter da stoji v nespremenljivi zvestobi združena za cesarjem in domovini.

Okraini načelnik, deželni poslanec in župan
Jos. Ornig.“

Po sprejetju vseh teh rezolucij in telegramov je govornik g. Linhart še v kratkih besedah ponovil naše stališče: mi smo za mir, kajti znane so nam grozovite posledice vojen. Ali mir mora biti trajen in časten. Naj se naše ljudstvo ne pusti razburjati od nikogar. Pa naj pride tak ali druga odločitev, naj pride mir ali vojna, — mi ostane domovino cesarju in domovini zvesti (živahno, viharno odobranje).

Ob koncu shoda so stoteri zborovalci še z nepopisnim navdušenjem zaklicali trikratno „živio“ našemu cesarju. Marsikaterem staremu vojaku so stopile v tem domovinskem navdušenju solze v oko. „Prisegli smo in držali bodoemo prisego!“ tako so klicali naši kmetje. Polagoma se je spraznila dvorana . . .

* * *

Na zborovanje je došla tudi cela vrsta pozdravnih telegramov, od katerih naj le sledeče omenimo:

1. »Naj bi današnji shod lepo potekel in dokazal, da spodnjo-štajerski kmetje zvesto na naše domovini Avstriji držijo ter da najostreje obsojajo, da tukaj panslavistični hujščaki s sovražniki Avstrije na Balkanu skupno stvar delajo. — Pridi Štajerci občine okolica Celja.«

2. Zastopstvo mestne občine Slovenska Bistrica pozdravlja Vašo patriotsko manifestacijo proti domovini sovražnim demonstracijam. — Župan Albert Stieger.«

3. »Pozdravljamo današnjo patriotsko manifestacijo in se strinjam s sprejetimi sklepi. — Štajerčeva stranka v Leitersbergu.«

4. Najprisrenejše pozdrave k Vaši manifestaciji! V imenu požarne brambe ter nemškega televadne društva v Slovenski Bistrici: 5. »Soglašamo popolnoma in z veseljem z Vašimi Petzolt. sklepi. Pozdrav! — Župan mesta Slovenj Gradec.«

6. »Pozdravljamo današnji izvrstni shod. Proletstvo vsem trijstičnim hujščakom, ki hočajo našo slavo polno Avstrijo uničiti. — Mestna občina Ormož. Župan Kautzhammer.«

8. »Strinjam se z Vašim današnjim shodom, ki naj priča, da drži Štajerčeva stranka krepko in zvesto k stvari Avstrije. Prisrčne pozdrave. — Nemci v Ljutomeru.«

8. »Prisrčne pozdrave! Živila Avstrija in vsi, ki se je zvesto oklepajo. — Štajercijanci ormožkega okraja.«

Tako je zboroval in končal naš shod. Naučeval je velikanski vtis na ljudstvo in na vso javnost. Celo največji dunajski listi so prinesli poročila o tem velevažnem zborovanju.

Storili smo svojo dolžnost, — in kaj ponemijo nasprotnike psovke proti uspehu našega dela? Storili smo svojo dolžnost napram domovini in to hočemo i zanaprej storiti!

Dopisi.

Skomarje. Cenjeni gospod urednik pravicev in resničnega „Štajerca“ v Ptaju. Ulijedno prosimo, da naj „Štajerc“ naš najboljši kmečki časopis na zelenem Štajerskem, naj vzame v svoje bele roke svojo najboljšo in najbolj to ojstro krtačo, da bode pokrtačil našega milega gosp. župnika J. Kozoderca, ki se tako ošabno obnaša proti nam poštenim kristjanskim kmetom, ki mu moramo ravno tako dajati „berjo“ zastonj, kakor drugi, kjer jo po celi fari „fehta.“ In kaj si še upa naš milostljivi gosp. župnik tudi s prižnici oznanjevati. On vse pové iz prižnice, kateri otroci da najbolj znajo v šoli pri njemu veronauk in k — a — j celo imena pové od tistih otrok. Seveda on hvali samo od tistih klerikalnih zagriženih kmetov otroka, ki v njegov prvaški kožji rog tropbijo. V šoli on otroke lasa, uklja in celo svoj ključ jim meče v glavo namesto, da bi ga posvaril. To je res lepo gosp. župnik od Vas! Ždaj smo ga pa že do grla siti in mu bodemo pokazali nove „cokle“ in „resnate hlače z zelenim sukuam in pot iz Skomarja!“ Ali ne veš, da je naravnost bogoklestvo, ako se v božjem hramu raz prižnici zaradi žganja in proti Štajercu hujška? Ali kaj briga take politične peteline v črni sukni vera. Naš gosp. župnik je pač misil, da bode s svojim črnim „talarjem“ vso faro pokril, pa ne gre tako, kjer je fara večja, nego črn talar.“ Ta gospod župnik si misli menda tudi, da bode vse kmete v kožji rog pognali s svojo rdečo gajžlo. On gosp. župnik je mož visoke intelligence, ki sliši travo rasti; pa motiš se. Spodobilo bi se gosp. župnik, ako bi se Vi držali svojih cerkvenih reči, pa ne kar se tiče občine! Prihodnjič Vam se še več pove, kako sodeluje tudi premilostna in spoštovana „fauliva“ občinska gospoda, kako bodo sklenili občinski možje zaradi podpore, ki nam je toča vse pridelke uničila. O škodi, ki jo je napravila toča, so imeli zdaj občinski možje sejo, kateri da je vreden podpore, kateri ne. Še Vam natančno naznamo o pravem času! Li res znate gospod župnik popravljati „črevlje in cokle“, kjer ste sami na prižnici oznanili, da Vam le naj prinese kateri popravljat, da bode že nadredili sami popravili? Gosp. župnik znajo tudi za sv. očeta papeža Pija X., „pobirat denarje, pa boljše bi bilo, ako bi Vi za domači „zvon“ pobirali denarje, pa bi gotovo več dobili kakor 4 krone za sv. očeta. Gradiva je zdaj na Skomaru strašno veliko, tako, da ga ne moremo popisati vsega. Prihodnjič še več. Adijo gosp. župnik Janez Kozoderc!

Iz Spodnje Novavezi pri Slov. Bistrici. Dragi „Štajerc“, pri nas so žalostne razmere; letos nas je obiskala toča in povoden. Obljubilo se nam je, da dobimo podporo; druge občine so podporo dobile, ali žali Bog mi ne. Naš župan je stopil pred par leti v slovenski klerikalni tabor, zdaj se pa šopiri kakor petelin na gnoju, ter pravi, da je storil veliko za blagor občine. Mi pa ne vemo ničesar, da bi kaj storil za blagor občine. Naši predniki so zidali ceste in moste, kako žalostno izgledajo sedaj ceste in